

Miliardář a anarchisté

Po stopách Twitteru od jeho kořenů jako
protestního nástroje až po akvizici Elonem Muskem

CrimethInc.

CrimethInc.

Miliardář a anarchisté

Po stopách Twitteru od jeho kořenů jako protestního nástroje až po
akvizici Elonem Muskem

28. 10. 2022

Získáno 28. 10. 2022 z

<https://cs.crimethinc.com/2022/10/28/the-billionaire-and-the-anarchist>

Překlad: Anarchistická federace

anarchistickaknihovna.org

28. 10. 2022

Obsah

Řešení napětí uvnitř vládnoucí třídy	4
Inovace a kooptace	5
Miliardář versus anarchisté	7

Elon Musk se zmocnil Twitteru a tvrdí, že z něj udělá „společné digitální náměstí“. Co je to za náměstí, které vlastní jeden plutokrat? Náměstí ve firemním městě nebo v monarchii. Co to bude znamenat pro obyčejné lidi, kteří jsou při komunikaci a organizaci v digitálním věku závislí na platformách, jako je Twitter?

Řešení napětí uvnitř vládnoucí třídy

Konflikty, které se odehrávaly uvnitř kapitalistické třídy během Trumpova prezidentství, proti sobě fakticky postavily povýšenou koalici nacionalistů a kapitalistů starých peněz (jako je ropná lobby) a stoupence současného neoliberalního byznysu, jehož příkladem je drtivá většina Silicon Valley. Nebýt těchto vnitrotřídních konfliktů, mohla být již Trumpova snaha o upevnění kontroly nad vládou USA pro vlastní specifický typ nacionalistického autoritářství úspěšná. V čele odporu proti Trumpově politice a podpoře ulice stála občanská hnutí, avšak na jejich stranu se postavilo i Silicon Valley, což vyvrcholilo tím, že po zpackaném pokusu o převrat 6. ledna Twitter Trumpa ze své platformy vyřadil. To jen podtrhlo to, co bylo jasné už od léta 2020: Trump si mezi kapitalistickou třídou nevybudoval dostatečnou podporu, aby se udržel u moci.

Co kdyby se Trumpovi podařilo najít společnou řeč s potřebným množstvím miliardářů ze Silicon Valley? Dopadlo by to jinak? To je důležitá otázka, protože trojstranný konflikt mezi nacionalisty, neoliberaly a participativními sociálními hnutími není u konce.

Řečeno vulgárními dialektickými termíny:

Teze: Trumpova snaha upevnit autoritářský nacionalismus.

Antiteze: opozice neoliberalních magnátů ze Silicon Valley.

Syntéza: Elon Musk kupuje Twitter.

Takto chápaná Muskova akvizice Twitteru není jen rozmar jednotlivého plutokrata – je to také krok k vyřešení některých rozporů uvnitř kapitalistické třídy, aby bylo možné vytvořit jednotnou frontu proti pracujícím a všem ostatním, kteří jsou příjemci násilí kapitalistického systému. Ať už Musk zavede jakékoli změny, budou jistě odrážet jeho třídní zájmy jakožto nejbohatšího člověka na světě.

Ze všech gigantů sociálních médií – a navzdory Trumpově notorické přítomnosti na této platformě – byli správci Twitteru k Trumpově agendě pravděpodobně méně vstřícní než správci Facebooku nebo Youtube. Za-

v dlouhodobém horizontu hledáme mnohem bohatší formy spojení, než je cokoli, co nám digitální technologie mohou poskytnout.

Jsme to my proti miliardářům. Mají k dispozici veškeré bohatství a moc nejmohutnějšího impéria v historii Sluneční soustavy. Jediné, co máme k dispozici, je vaše vlastní vynalézavost, solidarita našich kamarádů a zoufalství milionů nám podobných. Miliardáři uspěli díky tomu, že soustředili moc ve svých rukou na úkor všech ostatních. Abychom uspěli, musíme najít způsoby, jak se každý může stát mocnějším. V tomto souboji proti sobě stojí dva principy: na jedné straně individuální povýšenost na úkor všeho živého, na druhé straně potenciál jednotlivce zvyšovat sebeurčení všech lidí, všech živých tvorů.

Dobrou zprávou je, že jejich vyprávění o tom, odkud inovace pochází, je lež. Na vzniku Twitteru mají větší podíl anarchisté než plutokrati jako Musk. Můžeme vytvořit jiné platformy, jiná východiska pro spojení, jiné strategie, jak změnit svět. Musíme.

tímco se Mark Zuckerberg opakovaně setkával s Trumpem a jeho krajně pravicovými stoupenci, jako je Tucker Carlson, a Facebook a Instagram vyhověly požadavkům krajní pravice na zákaz anarchistů a antifašistů na svých platformách, Twitter zakazoval fašisty přinejmenším stejně ochotně jako anarchisty a další aktivisty. V té době jsme spekulovali, že by to mohlo být proto, že Twitter byl stále fakticky pod vedením původních zakladatelů.

Podívejme se na Twitter od jeho počátků jako protestního nástroje pro aktivisty až po Muskovu akvizici a načrtněme historii kapitalistického ovládnutí internetu na tomto příkladu.

Inovace a kooptace

Muskovým nákupem Twitteru se uzavírá cyklus inovací a kooptace v oblasti komunikace. Na konci 20. století byly dominantní politické a technologické modely monolitické a jednosměrné: síťová televize, masové politické strany. V reakci na to anarchisté a další rebelové experimentovali s nezávislými médii a podzemními sítěmi a vytvořili inovativní horizontální a decentralizované modely jako indymedia.org. Technologické korporace nakonec tyto modely zpeněžily jako participativní média internetu 2.0, jako je Facebook. Přesto od přelomu století až do nepokojů v roce 2020 přetrvávající horizontální a participativní aspekty internetu obecně a sociálních médií zvláště nadále posilovaly ty, kteří se snažili dosáhnout většího sebeurčení – viz graffiti „Děkujeme Facebooku“ v Tunisku po povstání takzvaného „arabského jara“ v letech 2010–2011.

V uplynulé dekádě však korporace a vlády zaváděly stále větší online dohled a kontrolu. Muskova akvizice Twitteru je nejnovější etapou reakčního zásahu s chmurnými důsledky.

Musk a jeho kolegové vnímají kapitalismus jako meritokracii, v níž se nejchytřejší a nejpracovitější konkurenti neúprosně dostávají na vrchol. Z toho pravděpodobně plyne i jejich vlastní úspěch.

Pokud by ovšem Musk chtěl dokázat, že jeho úspěch není jen důsledkem privilegií a štěstí, mohl by toho snadno docílit tím, že by se vzdal svého bohatství, zpřetrhal společenské vazby, změnil si jméno a zopakoval své údajné úspěchy. Kdyby se mu podařilo podruhé vyšplhat na pyramidu bez výhody toho, že vyrůstal jako běloch v Jihoafrické republice v době apartheidu (otázku otcových investic do smaragdů nechme

stranou), možná bychom museli vyslyšet jeho tvrzení, že ho trh povýšil díky jeho osobním kvalitám – i když by to stále ještě nedokazovalo, že kapitalismus odměňuje úsilí, které je pro lidstvo nejvýhodnější.

Podle vyprávění ze Silicon Valley jsou platformy jako Twitter vynálezy jednotlivých podnikatelů, které byly podpořeny finančním kapitálem chytrých investorů.

Twitter však nevyrostl jen tak, plně zformovaný jako Athena, z hlavy zakladatele společnosti Jacka Dorseyho. Ve skutečnosti šlo o skromné zdokonalení modelu, který již předvedl TXTmob, program pro zaslání SMS zpráv vyvinutý Institutem pro aplikovanou autonomii pro protesty na národních sjezdech Demokratické a Republikánské strany. Blaine Cook a Evan Henshaw-Plath, anarchističtí vývojáři, kteří pracovali po boku Dorseyho v jeho předchozí společnosti Odeo, pomáhali zdokonalovat TXTmob a později si tento model vzali s sebou do konzultací s Dorseyem, které daly vzniknout Twitteru.

Jestliže je neutuchající naléhavost sociálních médií obecně a Twitteru zvláště vyčerpávající, je to očekávatelné – infrastruktura Twitteru byla původně navržena pro pouliční komunikaci během masových mobilizací, při nichž se informace musí dostat ven okamžitě, zredukovaná na to nejnütnější. Není náhodou, že navzdory svým nedostatkům je tato platforma pro pouliční aktivisty a akční novináře stále užitečná.

Jde o to, že inovativní modely nemusí nutně vznikat na základě komerčního podnikání velkých mužů historie a ekonomiky. Častěji vznikají v průběhu kolektivního úsilí o vyřešení některého z problémů vytvořených kapitalistickým řádem. Hnacím motorem dějin je odpor. Poté oportunisté jako Musk využívají nadstandardního ekonomického vlivu, který jim trh založený na zisku poskytuje, aby skupili nové technologie a definitivně je obrátili proti hnutím a prostředím, která je původně vytvořila.

Můžeme identifikovat dvě fáze kapitalistického přivlastnění modelu TXTmob. V první fázi se rámec, který byl původně navržen dobrovolníky pro potřeby běžných protestujících, proměnil ve veřejně obchodovatelnou korporaci, a to přibližně ve stejné době, kdy otevřený prostor raného internetu kolonizovaly ziskové sledovací systémy internetu 2.0. Ve druhé fázi se tato veřejně obchodovatelná korporace proměnila v soukromou hračku jednoho oprávněného magnáta – s důsledky, které se teprve projeví.

Musk tvrdí, že jeho cílem je otevřít platformu širšímu spektru projevů. V praxi nic takového jako „svoboda projevu“ v čisté podobě neexistuje –

každé rozhodnutí, které může utvářet podmínky dialogu, má nevyhnutelně důsledky pro to, kdo se může účastnit, kdo může být slyšen a co může být řečeno. Přes všechno, co bychom jim mohli vytknout, nezabránili předchozí moderátoři obsahu Twitteru tomu, aby platforma sloužila občanským hnutím. Ještě uvidíme, zda se Musk záměrně zaměří na aktivisty a organizátory, nebo zda to reakcionářům jednoduše umožní na základě crowdsourcingu, ale bylo by krajně naivní chytat ho za slovo, že jeho cílem je učinit Twitter otevřenějším.

Miliardář versus anarchisté

Představte si, že nevěříte, že si Elon Musk zaslouží mít větší moc nad tím, co se na Twitteru děje, než zhruba 238 milionů lidí, kteří jej dnes používají. Pro účely tohoto myšlenkového experimentu si představte, že věříte, že si nikdo nezaslouží mít tak nepřiměřenou moc nad prostředky, jejichž prostřednictvím spolu lidé komunikují. Jinými slovy, představte si, že jste anarchista/ka.

Co můžete udělat pro to, aby lidé mohli kontrolovat technologie, které nás spojují? Můžete vytvořit nové platformy, které se budou zodpovídat přímo těm, kdo je používají? A co je důležitější, můžete je zpopularizovat a odlákat uživatele od uzavřených hřišť korporátních sociálních médií? Dokážete přitáhnout lidi k sobě na jiných fórech, v prostorech, které si nemohou koupit a ovládat miliardáři?

Muskova akvizice Twitteru nás v podstatě vrací do 80. let, kdy hlavní komunikační média zcela ovládaly velké korporace. Rozdíl spočívá v tom, že dnešní technologie jsou spíše participativní než jednosměrné: namísto pouhého sledování hlasatelů zpráv a celebrit vidí uživatelé vzájemné reprezentace, pečlivě kurátorované těmi, kdo tyto platformy provozují. Pokud něco, pak to činí nároky sociálních médií na reprezentaci přání celé společnosti zákeřně přesvědčivějšími, než by kdy mohly být podívané televizních stanic.

Twitter jako takový je pravděpodobně ztracený případ, ale neměli bychom se ukvapeně vzdávat žádného území, jehož prostřednictvím bychom mohli komunikovat a organizovat se proti našim utlačovatelům. V globálně propojeném světě budou naši protivníci z řad vlád, korporací a reakčních hnutí i nadále využívat digitální technologie k rychlému a koordinovanému jednání. My si nemůžeme dovolit nečinit totéž, i když